

WYDZIAŁ BIOLOGII UG
SPRAWOZDANIE Z OCENY WŁASNEJ ZA ROK AKADEMICKI 2013/2014
DLA UCZELNIANEGO ZESPOŁU DS. ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

I. Informacje wstępne

I.1. Badanie jakości kształcenia na Wydziale Biologii zostało przeprowadzone zgodnie z § 2 ust. 3.2. Uchwały nr 76/09 Senatu UG z dn. 26 listopada 2009 r. (z późn. zm.), § 2 ust. 7 i 8 Zarządzenia nr 48/R/10 Rektora UG z dn. 31 maja 2010 r. oraz Zarządzeniem Dziekana Wydziału Biologii nr 5/2013 z dnia 11 czerwca 2013 roku.

I.2. Niniejsze „Sprawozdanie z oceny własnej Wydziału Biologii” przedstawiono Radzie Wydziału na posiedzeniu w dniu 19.12.2014. Decyzje Rady Wydziału o podjęciu określonych działań, mających na celu podniesienie jakości kształcenia, stanowią podstawę rekomendacji zawartych w końcowej części „Sprawozdania”.

I.3. Do przygotowania „Sprawozdania” wykorzystano dane uzyskane w wyniku:

- A. badań ankietowych wybranych zajęć dydaktycznych,
- B. oceny funkcjonowania dziekanatu,
- C. analizy hospitacji i działań pro jakościowych podejmowanych w jednostkach Wydziału Biologii,
- D. badania opinii studentów o praktyce zawodowej
- E. podsumowania wyników II Konferencji Dydaktycznej „Dydaktyka akademicka: tradycja i nowoczesność”
- F. bezpośrednich zgłoszeń studentów do skrzynki korespondencyjnej z WZdsJK

A. Analiza ankiet zajęć dydaktycznych prowadzonych w roku akademickim 2013/2014 na Wydziale Biologii

W ramach oceny jakości kształcenia na Wydziale Biologii przeprowadzono ankietowanie 47 wybranych zajęć dydaktycznych prowadzonych przez 97 nauczycieli akademickich. Ponieważ w poprzednich latach niewielka liczba studentów korzystała z możliwości wypełniania ankiet on-line w roku akademickim 2013/2014 wykorzystano ankiety drukowane.

Ankieta została zbudowana z dwóch części opisujących koncepcję przedmiotu oraz opinię o pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich. Zachowano wskaźniki obowiązujące na UG. Przygotowano wskaźniki wg planu:

Badania	Szczegółowy zakres	Wskaźniki oznaczone w ankiecie jako:
Koncepcja przedmiotu	Problematyka	1
	Prowadzenie	2
	Wymagania	3
	Organizacja zajęć	4
	Zajęcia jako całość	5
Opinia o pracy dydaktycznej	Prowadzenie zajęć	A
	Ocenianie	B
	Postawa	C
	Inne	D

Przygotowano łącznie 3730 egzemplarzy ankiet, z których 2201 zostały wypełnionych, co stanowi zwrot na poziomie 59%.

Ponadto studenci mieli możliwość określić czas potrzebny na przygotowanie się do zajęć oraz egzaminu/zaliczenia końcowego. Liczby punktów ECTS wyznaczone na podstawie informacji od studentów porównano z punktami ECTS przewidzianymi programem studiów.

Poniżej przedstawiono analizy ankiet, które dotyczyły zajęć prowadzonych w ramach studiów I stopnia (I), studiów II stopnia (II) specjalizacji nauczycielskiej (III) oraz wyniki ankietyzacji zajęć prowadzonych przez pracowników Wydziału Biologii na innych kierunkach i zajęć prowadzonych przez pracowników spoza Wydziału Biologii na kierunku Przyroda (V).

Studia I stopnia

Najbardziej zróżnicowane opinie i jednocześnie najniższą średnią ocenę zajęć prowadzonych na studiach I stopnia uzyskano w odpowiedzi na pytanie „czy warto polecić ten przedmiot innym studiującym” (5. zajęcia jako całość). Ćwiczenia zostały generalnie ocenione wyżej niż wykłady. Podobnie w przypadku ankiet dotyczących pracy dydaktycznej – prowadzący ćwiczenia otrzymali wyższe średnie oceny niż wykładowcy. Ponad połowa nauczycieli prowadzących ćwiczenia (26/50) uzyskała ogólną ocenę powyżej 4,5. Równie dobre oceny (>4,5) otrzymało jedynie 3 spośród 16 wykładowców.

Wyniki ankiet wskazują, że najsłabszym elementem pracy dydaktycznej na ćwiczeniach była „inspiracja do myślenia i samodzielnego studiowania” (pytanie A.5 w kategorii „Prowadzenie zajęć”) – średnia ocena 4,13. Najwyżej oceniono przygotowanie prowadzących do zajęć (A.1) – 4,58 (prowadzący wykłady) i 4,71 (prowadzący ćwiczenia).

Należy zauważyć, że studenci wyrażali szczególnie krytyczne opinie w przypadku przedmiotów prowadzonych przez nauczycieli spoza Wydziału Biologii.

Studenci bardzo wysoko ocenili zajęcia prowadzone w ramach bloku tematycznego. Wszystkie elementy kształcenia opiniowane przez studentów nie uzyskały niższych not niż 4,3.

Studia II stopnia

Zajęcia do wyboru – zarówno ich koncepcja jak i praca dydaktyczna nauczycieli prowadzone w ramach studiów magisterskich uzyskały dobre oceny. Wyjątkiem jest jeden przedmiot, który został oceniony przez studentów znacznie surowiej (ogólna ocena przedmiotu -3,26). Wszystkie elementy kształcenia analizowane przez studentów uzyskały ocenę co najmniej 4,3. Przedmioty obligatoryjne zostały ocenione wyraźnie niżej.

Specjalizacja nauczycielska (dla kierunków Biologia i Przyroda)

Większość zajęć prowadzonych w ramach specjalizacji nauczycielskiej cieszyła się bardzo dobrą opinią. Szczególnym wyjątkiem był jeden z przedmiotów, który uzyskał od studentów średnią ocenę 2,83.

Wnioski

Przeprowadzona analiza wybranych zajęć na studiach I i II stopnia na kierunku biologia wykazała stosunkowo wysoką ocenę koncepcji przedmiotów i ich realizacji. Zdecydowana większość przedmiotów uzyskała średnią ocenę powyżej 4 punktów. Podobnie wysoko oceniono prowadzących zajęcia. Najwyższe wyniki uzyskały przedmioty do wyboru. Najniżej ocenione zostały przedmioty prowadzone przez pracowników spoza Wydziału Biologii. Należałoby w kolejnych latach zwrócić większą uwagę, na przedmioty, których ocena ogólna uzyskała średni wynik poniżej 3,5. Wynik ten oznacza bowiem względną równowagę osób zadowolonych i niezadowolonych z zajęć. W procesie dbałości o jakość kształcenia należałoby dążyć do oceny przedmiotu co najmniej na poziomie 4 punktów.

B. Analiza funkcjonowania dziekanatu

Funkcjonowanie dziekanatu badane było przy pomocy ankiety zawierającej 15 pytań. Ankiety rozdawane były w dziekanacie w czerwcu i lipcu 2014 roku. Po wypełnieniu studenci wkładali ankiety do skrzynki znajdującej się w „Akwarium” – pomieszczeniu swobodnie dostępnym studentom. W badaniach wzięło udział niewielu studentów – po 19 osób ze studiów I stopnia oraz biologii II stopnia. Były to osoby ze wszystkich lat studiów. 85% badanych kontaktuje się z dziekanatem więcej niż raz w semestrze, 10% raz w semestrze, a 5% procent raz w roku lub mniej.

Wszyscy ankietowani studenci studiów I stopnia znają godziny otwarcia dziekanatu, a 69% osób uznaje je za dogodny. Spośród pozostałych wszyscy proponują poszerzenie godzin pracy na czas poniedziałek-piątek w godzinach 9-14. Jedna osoba proponowała otwarcie dziekanatu w soboty; inna wskazała potrzebę dłuższego otwarcia w pierwszym tygodniu lipca. Zdecydowana większość osób (84%) dostrzega punktualność otwierania dziekanatu.

Godzin dyżuru prodziekanów ds. studiów I stopnia są znane i odpowiadają ponad połowie studentów. 10% studentów uważa, że nie są one dla nich korzystne. Jedynie 1 osoba zgłosiła propozycję dyżuru dziekana do spraw studiów I stopnia w godzinach popołudniowych.

Ogólnie badani studenci studiów I stopnia zadowoleni są z pracy dziekanatu (96%). Około 10% wskazywała na trudności z pozyskiwaniem informacji oraz sprawność załatwiania rozmaitych kwestii. Jedynie 5% studentów odpowiadających na badanie ankietowe spotkała się z przejawami braku uprzejmości.

37% studentów nie zna godzin dyżurów prodziekana ds. studiów II stopnia i tyle samo osób nie wie czy godziny pracy są dla nich dogodnie. Prawdopodobnie to osoby, które w znikomym stopniu kontaktują się z dziekanem. Pozostałe 63% studentów może załatwić sprawę z godzinach dyżurów dziekana.

Badani studenci studiów II stopnia jeszcze wyraźniej zmanifestowali pozytywną ocenę pracy dziekanatu. 100% badanych studentów jest zadowolona z obsługi pracowników dziekanatu, sprawności załatwiania spraw oraz dostępności informacji. Jedynie 5% badanych (1 osoba) wahała się co do sprawności obsługi w dziekanacie.

Odrębną kwestią jest dostępność informacji związanych z procedurami studiowania. Z informacji na stronie internetowej korzysta w satysfakcjonujący sposób 58% studentów. Gabloty wykorzystuje 58% i prawie tyle samo jest zadowolonych z dostępnych informacji. Jednocześnie strona internetowa nie pozwala odnaleźć informacje 37% badanym studentom I stopnia, natomiast dla 11% gabloty rozczarowują swą zawartością.

Studenci studiów II stopnia o wiele lepiej radzą sobie z wykorzystywaniem informacji dostępnych na stronie internetowej wydziału i w gablotach obok dziekanatu. 89% badanych uznaje stronę wydziału za przejrzystą i bogatą w informacje. 63% studentów odnajduje niezbędne informacje w gablotach, jednocześnie 37% nie przegląda ich zawartości lub czyni to rzadko.

Szkoda, że w badaniu funkcjonowania dziekanatu wzięła udział niewielka grupa studentów Wydziału Biologii. Jednak osoby, które wypełniły ankietę są w zdecydowanej większości zadowolone z poziomu świadczonych usług. Obsługa jest kompetentna, sprawna i miła, a dziekani ds. studiów dostępni dla studentów. Można sformułować dwie uwagi:

1. wydłużenie godzin dostępności dziekanatu dla studentów (więcej niż obecne 3 dni – 15 godzin)
2. przejrzanie zawartości strony wydziału i tablic obok dziekanatu pod kątem lepszej dostępności informacji

C. Hospitacje zajęć i działania projakościowe podejmowane w katedrach

W roku akademickim 2013/14 na wydziale Biologii UG wprowadzono obowiązek przekazywania protokołów hospitacji zajęć do Wydziałowego Zespołu Jakości Kształcenia. Udokumentowanych zostało 38 hospitacji zajęć przeprowadzonych w 9 katedrach. To hospitacje doktorantów i młodszych pracowników jednostek.

W większości katedr odbywają się zebrania pracowników poświęcone analizie jakości kształcenia oferowanej przez jednostki. W ubiegłym roku akademickim zarejestrowano również inicjatywy zwiększenia standardów prowadzonych zajęć poprzez zakupy środków dydaktycznych, wymianę i zakupy owego sprzętu multimedialnego. Za pośrednictwem stron internetowych ułatwia się dostęp studentów do informacji o harmonogramach zajęć, materiałach dydaktycznych i literaturze ułatwiającej przygotowanie się do zajęć (pliki pdf.). Nadal w niewielkim stopniu wykorzystywana jest platforma moodle do prowadzenia zajęć on-line.

D. Opinie studentów o praktyce zawodowej

W badaniu wzięło udział 89 studentów Biologii i Przyrody, którzy po II roku studiów odbyli praktykę zawodową w wybranym zakładzie pracy.

Największym zainteresowaniem wśród studentów cieszyły się ośrodki zajmujące się opieką i obserwacją roślin i zwierząt (Miejski Ogród Zoologiczny „Wybrzeża”, Grupa Badawcza Ptaków Wodnych KULING), Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne oraz Szpitale.

Z przeprowadzonego badania wynika, iż prawie wszyscy studenci zostali zapoznani przez opiekuna w zakładzie pracy z organizacją pracy, regulaminem pracy w zakresie porządku oraz zasadami BHP.

Mimo, iż Uniwersytet Gdański nie zapewnia wynagrodzenia dla osoby opiekującej się studentami podczas praktyki i nie zapewnia środków ochrony indywidualnej dla studenta zdecydowana większość studentów uzyskała wystarczające wsparcie ze strony pracowników zakładu pracy, a 92% studentów otrzymało środki ochronne niezbędne na stanowisku pracy. Najczęściej były to rękawice ochronne oraz odzież ochronna.

Zdecydowana większość badanych studentów (99%) miała zapewniony podczas odbywanej praktyki dostęp do pomieszczeń sanitarno-bytowych oraz urządzeń higieniczno-sanitarnych. Znaczna część osób biorących udział w ankiecie uważa, że podczas odbywanej praktyki była traktowana z szacunkiem (93,2%), a prace nie przewidziane w programie praktyki wykonywali rzadko bądź nigdy (82%). Na pytanie o chęć podjęcia pracy w zakładzie, w którym odbyto praktykę, większość studentów wyrażała taką chęć (75%). Studenci ocenili również, że wiedza zdobyta na praktyce przyda się w późniejszej pracy zawodowej (87,6%).

Wybrane miejsca pracy były bardzo wysoko ocenione przez studentów pod względem panującej tam atmosfery i stosunku pracowników do studentów. 90% ankietowanych uważa, że podczas praktyki doszło do

integracji z pracownikami zakładu pracy, 98% studentów uznało atmosferę za dobrą i życzliwą. Przez 96% badanych studentów miejsce pracy oceniane było jako te, w którym warto odbywać praktykę zawodową.

Podczas ankietyzacji, studenci stosunkowo wysoko ocenili również dostępność informacji na temat praktyk na stronie internetowej Pracowni Dydaktyki Biologii oraz procedurę ich organizacji. Nieliczne niskie oceny związane są być może z chwilowym brakiem dostępu do strony z powodu jej przebudowy. Wszyscy ankietowani studenci byli także zapoznani z programem praktyk zawodowych.

Analizując wyniki przeprowadzonych ankiet można uznać, iż studenci są zadowoleni z miejsc, w których odbywali praktykę, a zdobytą wiedzę uznają za przydatną. Zakład pracy, mimo iż ponosi dodatkowe koszty zapewnia studentom niezbędne wyposażenie, a pracownicy, bez dodatkowego wynagrodzenia, poświęcając czas i uwagę studentom, zapewniając miłą atmosferę oraz fachową pomoc.

E. Podsumowanie wyników II Konferencji Dydaktycznej „Dydaktyka akademicka: tradycja i nowoczesność” oraz warsztatów dydaktycznych

Konferencja adresowana była do pracowników i doktorantów Wydziału Biologii UG oraz innych jednostek uczelni w Polsce. Jej celem było stworzenie możliwości wymiany wiedzy i doświadczenia kadry akademickiej w zakresie kształcenia oraz podjęcie dyskusji o najbardziej aktualnych i wymagających rozwiązania problemach związanych z podniesieniem jakości warsztatu nauczyciela akademickiego.

Obrady przebiegały w trzech formach: wykładowej, debaty akademickiej oraz ideatorium, czyli krótkiej formy dzielenia się własnymi doświadczeniami przez uczestników konferencji. .

W Konferencji wzięło udział 219 osób, w tym: 66 pracowników i doktorantów Wydziału Biologii UG oraz 45 pracowników innych jednostek UG oraz 108 przedstawicieli innych polskich uczelni. Wszystkie (program, materiały pokonferencyjne, zdjęcia) informacje dostępne są na stronie Konferencji Dydaktycznej pod adresem <http://www.ideatorium.ug.edu.pl/>. Każdy z uczestników otrzymał zaświadczenie o udziale w Konferencji. Pokłosiem konferencji jest publikacja, która ukaże się w roku 2015. W tej chwili ukończone zostały prace nad składem publikacji. Do druku przyjęto 23 teksty.

Ze względu na znaczne zainteresowanie warsztatową formą zajęć z inicjatywy grupy organizacyjnej konferencji przeprowadzono w lipcu oraz wrześniu wakacyjne warsztaty dydaktyczne poświęcone tworzeniu zajęć dydaktycznych w formule zgamifikowanej oraz ocenianiu kompetencji społecznych. W warsztatach uczestniczyło w sumie 38 osób z czego 3 osoba z Wydziału Biologii.

F. Bezpośrednie zgłoszenia studentów do skrzynki korespondencyjnej z WZdsJK

W roku akademickim studenci Wydziału Biologii zgłosili 23 uwagi (skargi) dotyczące organizacji kształcenia oraz jego warunków. Zastrzeżenia budziła temperatura w auli i na holu głównym, a także liczba przedmiotów do wyboru realizowana w V i VI semestrze studiów. Uwagi zostały wnikliwie zbadane, odpowiedzi wywieszono do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń w pomieszczeniu przeznaczonym dla studentów oraz na stronie internetowej WZdsJK na Wydziale Biologii. Ze względów proceduralnych część uwag może zostać uwzględniona w programie studiów od roku 2015/16.

WNIOSKI I ZALECENIA RADY WYDZIAŁU

1. Zwiększenie współpracy Wydziału Biologii z innymi wydziałami prowadzącymi zajęcia dla studentów kierunku biologia. Osoby odpowiedzialne: Dziekan.
2. Kontynuacja ankietyzacji zajęć z wykorzystaniem ankiet papierowych. Podmiot odpowiedzialny: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.
3. Przestrzeganie zaleceń w sprawie hospitacji zajęć, zwłaszcza prowadzonych przez doktorantów. Osoby odpowiedzialne: kierownicy jednostek, promotorzy.
4. Kontynuacja organizacji Konferencji Dydaktycznej na Wydziale Biologii jako corocznego cyklicznego wydarzenia umożliwiającego podnoszenie kwalifikacji dydaktycznych nauczycieli akademickich. Podmiot odpowiedzialny: Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia.

REKOMENDACJE DLA UZZJK

